

RĪRĪ NĪRĪO IBUKU RĪA MBERE RĪA MUSA
RĪRĪA RĪITAGWO

KĪAMBĪRĪRIA

1 O KĪAMBĪRĪRIA-RĪ, Ngai aatūmire kūgie matu-inī na gūkū thī.
² Nayo thī ndīari ūria yatarī; yari o ūguo ūtheri; o nakuo kūu guothe
kūruku gūtari gīturi kwahumbitwo no nduma. Na roho wa Ngai aatūre
acuhīrīre kūu maī maari. ³ Nake Ngai akiuga atīrī, Nikūgie ūtheri;
gūgikigia ūtheri. ⁴ Naguo ūtheri ūcio Ngai akiwona atī nī mwea; ningī
Ngai akiamūrania ūtheri na nduma. ⁵ Naguo ūtheri ūcio Ngai akiūtua
Mūthenya, nayo nduma akimitua Ūtukū. Nakuo gūkigia hwai-inī, na
gūkigia rūcinī; ūcio ūgītuika mūthenya ūmwe.

⁶ Ningī Ngai akiuga atīrī, Nikūgie mūtambūrūko wa matu-mairū
gatagati-inī ka maī, naguo wamūranie maī maya na maya mangī. ⁷ Nake
Ngai agīkīra mūtambūrūko ūcio, agīkiamūrania maī maria maari thī
ya mūtambūrūko ūcio na maria maari igūrū riaguo; gūgītuika o ūguo.
⁸ Ngai agīgītua mūtambūrūko ūcio wa matu-mairū Igūrū. Nakuo gūkigia
hwai-inī, na gūkigia rūcinī; ūcio ūgītuika mūthenya ūngī, wa kerī.

⁹ Ningī Ngai akiuga atīrī, Maī maria me kūu thī ya igūrū rīu nīmo-
nganīrio kūdū kūmwe, kuoneke kūdū kūniaru; gūgītuika o ūguo.

¹⁰ Ngai agīgītua kūdū kūu kūniaru Thī, namo maī macio monganīte
hamwe akīmatua Maria; Ngai agīkiona atī ūguo nī wega. ¹¹ Ningī
Ngai akiuga atīrī, Thī nīmere nyeki, na tūhuti tuothe tūria tūmeraga
tūkoimia mbeū, na mīti iria īciaraga maciaro, o mūtī ūgaciara ma kīruka
kiaguo, namo maciaro macio me na mbeū ciaguo thīnī wamo, mīthemba
io yothe igīe thī; gūgītuika o ūguo. ¹² Nayo thī ikīmera nyeki, na tūhuti
tūu tūmeraga tūkoimia mbeū, o kahuti gakoimia cia kīruka giako, na mīti
iria īciaraga maciaro, o mūtī ūgaciara ma kīruka kiaguo, namo maciaro
macio me na mbeū ciaguo thīnī wamo. Ngai agīkiona atī ūguo nī wega.

¹³ Nakuo gūkigia hwai-inī, na gūkigia rūcinī; ūcio ūgītuika mūthenya
ūngī, wa gatātū.

¹⁴ Ningī Ngai akiuga atīrī, Nikūgie imūrī mūtambūrūko-inī ūcio wa
matu-mairū ma igūrū cia kwamūrania mūthenya na ūtukū; nacio
itūike imenyithia cia maūdū, na cia mahinda, na cia matukū na mīaka;

¹⁵ ningī itūike imūrī mūtambūrūko-inī ūcio wa matu-mairū ma igūrū
cia gūtūmaga thī igīe na ūtheri; gūgītuika o ūguo. ¹⁶ Ngai agīkīmba
imūrī iria igīrī nene, kīmūrī kīria kīnene gūkīra kīu kīngī giathage
mūthenya, nakīo kīmūrī kīu kīnyinyanyinyi giathage ūtukū; na akīumba
njata o nacio. ¹⁷ We Ngai agīkīga imūrī icio mūtambūrūko-inī ūcio wa
matu-mairū ma igūrū itūmage thī igīe ūtheri, ¹⁸ na ciathage mūthenya na
ūtukū, na ciamūranagie ūtheri na nduma; nake Ngai akīona atī ūguo nī
wega. ¹⁹ Nakuo gūkigia hwai-inī, na gūkigia rūcinī; ūcio ūgītuika mū-
thenya ūngī, wa kana.

²⁰ Ningī Ngai akiuga atīrī, Maī-rī, nīmahunje o kūhunja ciūmbe ii
muoyo iria thiangi rūitū, ningī nyamū ii njoya nīciūmbūkage igūrū ria
thī itheri-inī rīa mūtambūrūko wa matu-mairū ma igūrū. ²¹ Ningī
Ngai agītūma kūgie nyamū iria nene mūno cia iria rīria inene, na kīūmbe
o gīothe kīrī muoyo kīria kīongoyaga, maī magīkīhunjo nīcio mūno, o
nyamū kīruka kīayo, o na akīumba nyamū ciothe cia mathagu iria ii njoya,

¹ Joh 1:1-3;
Ahib 1:10;
11:3;
Isa 44:24;
Kol 1:16;
Kūg 4:11.
² Jer 4:23;
Isa 40:12.
⁵ Thab 74:16.

⁶ Thab 33:6;
Jer 10:12.

⁹ Thab 33:7;
95:5.

¹¹ Ahib 6:7.

¹⁴ Thab 74:16.

¹⁷ Thab 8:1.

²⁰ Thab 104:24.

o nyamũ kiruka kīayo; nake Ngai akiona atĩ ũguo nĩ wega. ²² We Ngai agĩgĩcirathima, akiuga atĩrĩ, Ciarai mũno, mũthegee, mũiyũre mai-inĩ marĩa marĩ maria-inĩ, nacio nyamũ iria ii njoya nĩthegee thĩ. ²³ Nakuo gũkĩgia hwaĩ-inĩ, na gũkĩgia rũcinĩ; ũcio ũgĩtuĩka mũthenya ũngĩ, wa gatano.

²⁴ Ningĩ Ngai akiuga atĩrĩ, Thĩ nĩrute ciũmbe irĩ muoyo, o kĩũmbe kiruka gĩakio, nacio nĩ mahiũ, na tũnyamũ tũria tũtabamba, na nyamũ cia werũ, o nyamũ kiruka kīayo; gũgĩtuĩka o ũguo. ²⁵ We Ngai agĩkĩũmba nyamũ cia werũ, o nyamũ kiruka kīayo, o namo mahiũ iruka ciamo, o nako kanyamũ o gothe karĩa gatambaga thĩ, o kanyamũ kiruka gĩakio; nake Ngai akiona atĩ ũguo nĩ wega. ²⁶ Ningĩ Ngai akiuga atĩrĩ, Nĩtũũmbeni andũ matariĩ ta mũhianĩre witũ, mahaanane na ithui; nao maathage ciũngũyũ cia iria-inĩ, na nyamũ iria irĩ na njoya cia riera-inĩ, na nyamũ cia magũrũ mana, na nyamũ ciothe cia gũkũ thĩ, o gwata kanyamũ o gothe gatambi karĩa gatambaga thĩ. ²⁷ We Ngai agĩgĩtũma kũgie andũ, matariĩ ta mũhianĩre wake we mwene, agĩgĩtũma magie na mũhianĩre o ta wa Ngai; agĩtũma magie kuo marĩ mũndũ mũrũme na mũndũ mũka. ²⁸ Nake Ngai agĩkĩmarathima, akĩmera atĩrĩ, Ciarai mũno, mũthegee, mũiyũre thĩ, na mũmĩtorie; ningĩ mwathage ciũngũyũ cia iria, na nyamũ iria irĩ njoya cia riera-inĩ, o na nyamũ o yothĩ irĩa ithiangaga thĩ. ²⁹ Ningĩ Ngai akiuga atĩrĩ, Ta onci, nĩndĩmũheete kahuti o gothe karĩa kagĩaga handũ o na ha thĩ yothĩ, o harĩa yakinya, o karĩa koimagia mbei, o na ningĩ mĩtĩ o yothĩ ũria wĩ na maciaro marĩa me mbei thĩnĩ wamo; mĩthemba io yothĩ-rĩ, igĩtuĩka ya irio cianyu; ³⁰ nayo nyamũ o yothĩ ya werũ, o na nyamũ o yothĩ irĩ njoya ya riera-inĩ, na kanyamũ o gothe karĩa gatambaga thĩ, o icio ciothe ii muoyo-rĩ, nĩndĩciheete kahuti o gothe karĩa karuraga, gatuĩke irio ciacio; gũgĩtuĩka o ũguo. ³¹ Ngai agĩkiona atĩ kindũ o gĩothe kĩa ombĩte nĩ kiega mũno. Nakuo gũkĩgia hwaĩ-inĩ, na gũkĩgia rũcinĩ; ũcio ũgĩtuĩka mũthenya ũngĩ, wa gatandatũ.

2 Igĩrũ na thĩ gũgĩkĩrika o kũrika, o na mwaranĩrie wa ũngĩ wothĩ wake; ² naguo mũthenya wa mũgwanja Ngai agĩkorũo arĩkĩtie wĩra ũcio wake aarutaga wa ũũmbi; ningĩ mũthenya o ũcio wa mũgwanja akĩhurũka atiganĩte na wĩra wake wothĩ ũcio aarutĩte wa ũũmbi. ³ Na rĩrĩ, mũthenya ũcio wa mũgwanja-rĩ, Ngai akĩũrathima, akĩwamũra, nĩ ũndũ mũthenya ũcio nĩguo aahurũkĩre agĩtiga wĩra wake wothĩ ũria we Ngai aarutĩte wa gĩtũma indo igĩe, o na wa gũciũmba.

⁴ Kĩu nĩkĩo kĩhũmo kĩa igĩrũ na gĩa thĩ, rĩria ciatũmirĩo igĩe kuo, o mũthenya ũria Jehova Ngai ombĩre thĩ na igĩrũ. ⁵ Na hĩndĩ io thĩ ndĩa-koretwo igĩte kamũtĩ o na kamwe ga gĩthaka, kana gũkamera kahuti ga gĩthaka o na karĩkũ, amu hĩndĩ io Jehova Ngai ndoirĩrie thĩ mbura, o na gũtĩarĩ mũndũ wa kũrĩma mũgũnda; ⁶ no rĩrĩ, nĩ kĩbĩi kĩaambataga kũmĩte na thĩ, gĩkaihũgia thĩ igĩrũ, o harĩa yakinya. ⁷ Nake Jehova Ngai akĩũmba mũndũ na rũkũngũ rĩa thĩ, agĩcoka akĩmũheherera mĩhũmũ ya muoyo na marĩma ma iniũrũ; nake mũndũ ũcio agĩtuĩka mũndũ wĩ muoyo. ⁸ Naguo mwena ũria rĩa rĩrathagĩra, Jehova Ngai agĩthondeka mũgũnda mũirĩgĩre, o kũria gwetagwo Edeni, na akĩũhanda; na nĩho aagĩre mũndũ ũcio ombĩte. ⁹ Naguo tĩrĩ Jehova Ngai agĩtũma ũmere mĩtĩ o wothĩ wa kwendeka ũkĩonwo, na ũria mwega wa kuuma irio, naguo mĩtĩ wa muoyo ũkagĩa o mũgũnda ũcio gatagatĩ, o na mĩtĩ wa kũmenyithania wega o na ũũru. ¹⁰ Na kwari rũũ rĩoimĩte kũu Edeni rĩa kuunithagĩria mũgũnda ũcio mai; naruo rĩoima hau, rũkagayũkangana, rũga-tuĩka rĩa mĩmero ina. ¹¹ Rĩĩtwa rĩa ũria wa mbere nĩ Pishoni, na ũcio nĩguo ũrĩgĩcĩrie bũrĩrĩ wothĩ wa Havila, kũria gwĩ thahabu; ¹² nayo thahabu ya bũrĩrĩ ũcio nĩ njega, ningĩ kũu no kũrĩ kindũ kĩa gĩtagwo bendora na mũthemba wa ihiga ũria wĩtagwo onĩgĩthĩ. ¹³ Na rĩĩtwa rĩa

26 Thab 100:3;
Jak 3:9;
Thab 8:6-8.

27 Kiam 5:1;
1 Kor 11:7;
Mat 19:4;
Mar 10:6.

28 Thab 127:3;
Kiam 5:1, 2;
9:1, 7;
Alaw 26:9.

29 Ayub 36:31;
Thab 104:14,
15;
Atũm 14:17.

30 Thab 145:15,
16; 147:9.

31 Thab 104:24.

2 Tham 31:17;
Ahib 4:4, 10.

3 Tham 20:11.

5 Thab 104:14;
65:9-11.

7 1 Kor 15:45.

9 Kiam 3:22;
Kũg 2:7;
22:2, 14.

rũũ rĩa kerĩ nĩ Gihoni, na rũu nĩruo rūrigiciĩrie bũrũri wothe wa Kushi. ¹⁴ Na rĩitwa rĩa rũũ rĩa gatatũ nĩ Hidekela, na rũu nĩruo rūgereire mbarĩ irĩa ingĩ ya bũrũri ya Ashuri. Na rũũ rĩa kana-rĩ, nĩ Farati. ¹⁵ Nake Jehova Ngai agĩtwara mũndũ ũcio ombĩte akimũiga mũgũnda ũcio warĩ kũu Edeni, aũrutage wĩra, na aũkaragie. ¹⁶ Nake Jehova Ngai agiatha mũndũ ũcio, akimwĩra atĩrĩ, Mũtĩ o wothe ũria wĩ mũgũnda ũyũ-rĩ, niũrekereirio ũũriage; ¹⁷ no rĩrĩ, mũtĩ ũria wa kũmenyithania wega o na ũũru, ndũkanaũrie, nĩ gũkorũo mũthenya ũria ũkaũria, no mũhaka ũgakua.

¹⁸ Ningĩ Jehova Ngai akiuga atĩrĩ, Ti wega mũndũ ũyũ aikare wiki; nĩngũmũmbĩra mũmũteithia o ũria maaganĩrĩrũo nake. ¹⁹ Na rĩrĩ, Jehova Ngai ombire nyamũ o yothe ya gĩhaka na tĩrĩ, o na nyamũ o yothe irĩa irĩ njoya ya rĩera-inĩ, agĩcoka agĩcitwara ciothe kwĩ mũndũ ũcio, nĩguo emenyere ũria egũciita; na rĩrĩ, kũmbe o gĩothe gĩa icio irĩ muoyo-rĩ, o rĩitwa rĩria mũndũ ũcio aagĩtuire, rĩu rĩgĩtuĩka rĩitwa riakio. ²⁰ Nake mũndũ ũcio agĩtua mahiũ mothe marĩitwa, o na nyamũ irĩa ii njoya cia rĩera-inĩ, o na nyamũ ciothe cia gĩhaka; no rĩrĩ, ha ũhoro wa mũndũ-rĩ, gũtiakorĩrũo kwĩ na mũmũteithia maaganĩrĩrũo nake. ²¹ Nake Jehova Ngai agĩtũma mũndũ ũcio agwatwo nĩ toro mũnene mũno, agĩgĩkoma; ningĩ akimũruta rũbaru rũmwe, agĩcoka agĩcokania nyama hau ruuma, ²² naruo rũbaru rũu Jehova Ngai aarutire mũndũ ũcio, akĩrũkũmbania rũgĩtuĩka mũndũ mũka, agĩcoka akimũtwara kwĩ mũndũ ũcio. ²³ Nake mũndũ ũcio akiuga atĩrĩ, Rĩu kaĩ ũyũ nĩwe ihĩndĩ rĩmwe rĩumĩte mahĩndĩ-inĩ makwa, o na nyama yumĩte nyama-inĩ ya mwĩrĩ wakwa-ĩ! Nĩ wega etagwo Mũndũ-mũka, tondũ arutĩrũo thiĩnĩ wa Mũndũ-mũrũme. ²⁴ Tondũ wa ũguo-rĩ, mũndũ mũrũme nĩatigane na ithe na nyina, magwataane na mũka, nao erĩ matuĩke mwĩrĩ ũmwe. ²⁵ Nao acio erĩ, mũndũ na mũka, maarĩ njaga, na matiaiguaga thoni.

3 Na rĩrĩ, nyamũ-ya-thĩ yarĩ na ũhinga gũkĩra nyamũ o na irĩkũ thiĩnĩ wa nyamũ irĩa ingĩ cia gĩhaka irĩa Jehova Ngai ombĩte. Nayo ikĩũria mũndũ mũka ũcio atĩrĩ, Anga Ngai nĩoigite atĩ mũtikanarie mũtĩ o na ũmwe wa mũgũnda ũyũ? ² Nake mũndũ mũka agĩcokeria nyamũ-ya-thĩ, akimũira atĩrĩ, Maciaro ma mĩtĩ ya mũgũnda ũyũ, tũrĩ etĩkirie kũmarĩa; ³ no rĩrĩ, ha ũhoro wa maciaro ma mũtĩ ũria wĩ mũgũnda gatagatĩ-rĩ, Ngai oigite atĩrĩ, Mũtikanamarie, o na kana mũmahutie, nĩ getha mũtigakue. ⁴ Nayo nyamũ-ya-thĩ ikĩira mũndũ mũka atĩrĩ, Aca, tĩ atĩ no mũhaka mũgakua, ⁵ nĩ gũkorũo Ngai nĩoi atĩ mũthenya ũria mũkamarĩa, hĩndĩ io maitho manyu nĩmakahingũka, mũtuĩke o ta Ngai, mũmenyaye wega o na ũũru. ⁶ Nake mũndũ mũka ũcio rĩria onire atĩ mũtĩ ũcio nĩ mwega wa kuuma irio, o na atĩ nĩ wa kwendeka ũkionwo na maitho, o na ningĩ atĩ nĩ wa kwĩrĩrĩrio nĩ ũndũ wa kũũhĩgia mũndũ, agĩgĩtua maciaro maguo, akimaria; o na ningĩ akihe mũthuriwe nake, o nake akĩria. ⁷ Namo maitho mao o erĩ makihingũka, makĩmenya atĩ me njaga; magĩgĩtuma mathangũ ma mũkũyũ, magĩthondekera tũkuo twa njohero. ⁸ Nao makĩguu mũgambo wa Jehova Ngai agĩceeranga kũu mũgũnda rĩũa rĩarura, nake mũndũ ũcio na mũka makĩhitha Jehova Ngai kũu mĩtĩ-inĩ ya mũgũnda, ndakamone. ⁹ Nake Jehova Ngai agĩta mũndũ ũcio, akimũũria atĩrĩ, Wĩ ha? ¹⁰ Nake akiuga atĩrĩ, Nĩ kũigua ndaigua mũgambo waku gũkũ mũgũnda, ndetigĩra, nĩ ũndũ nyuma njaga; ndakĩhitha. ¹¹ Nake akimũũria atĩrĩ, Nũ ũkwĩrĩre atĩ wĩ njaga? Kaĩ ũrĩite mũtĩ ũria ndagwathire ngĩkwĩra ndũkanarie? ¹² Nake mũndũ ũcio akiuga atĩrĩ, Mũndũ mũka ũria wa'heire tũtũuranie nake, nĩwe ũ'heire maciaro ma mũtĩ ũcio, na nĩ ndaria. ¹³ Nake Jehova Ngai agĩcoka akiũria mũndũ mũka ũcio atĩrĩ, Ũguo wĩkite nĩ atĩa? Nake mũndũ mũka akiuga atĩrĩ, Nyamũ-ya-thĩ nĩyo i'henereirie, ndaria. ¹⁴ Nake Jehova Ngai akĩira

19 Thab 8:6.

22 Thim 18:22.

23 1 Kor 11:8, 9.

24 Mat. 19:5;
Mar 10:7, 8;
1 Kor 6:16;
Ef 5:28-31.1 Kũg 12:9;
20:2.4 2 Kor 11:3;
1 Tim 2:14.

6 Rom 5:12-19.

8 Thab 139:1-
12.

12 Thim 28:13.

13 2 Kor 11:3.

nyamū-ya-thī atīrī, Tondū wa ūndū ūcio wīkīte-rī, thīnī wa mahiū mothe, o na thīnī wa nyamū ciothe cia gīthaka, wee nīwatūūra wī mūthahu; gūthī ūrīthiaga na nda, na kūrīa ūrīriaga rūkūngū matukū mothe ma muoyo waku; ¹⁵ na ningī ningūtūma inyui na mūdū mūka ūyū mūgie ūthū, o na mbeū yaku na yake igie ūthū; mbeū yake nīgakūgūtha mūtwe, nawe nūkamīgūtha ndīra ya kūgūrū. ¹⁶ Ningī agicoka akīra mūdū mūka atīrī, Ningūkūngīhīria mūno thīna waku na mītangiko ikoniū ūhorō waku wa kūgia ihu; ūrīciaraga twana na ruo, na ningī merirīria maku nīmarī-kūgucagīrīria kwī mūthuriguo, nake nīarīgawathaga. ¹⁷ Ningī akīra Adamu o nake atīrī, Tondū wee nawe nīwītīkīrīre kūgua mūgambo wa mūkaguo, warīa mūtī ūcio ndagwathire ngīkwīra ūū: Ndūkanaūrīe; tondū wa ūhorō ūcio-rī, tīri nīwatūūra wī mūthahu nī ūndū waku; ūrīriaga irio ciaguo o na thīna matukū mothe ma muoyo waku; ¹⁸ naguo nūgū-kūmerera mīgua, na mahiū ma nyeki-inī, na ūrīriaga tūhuti o twa mū-gūnda; ¹⁹ irio ciaku-rī, ūrīcīriaga na thithino ya ūthiū waku, o nginya rīria ūgacoka tīri-inī; nī gūkorūo nīkuo warutirūo; amu wee ūrī o rūkūngū, ningī ūgacoka ūtuīke o rūkūngū. ²⁰ Nake mūdū ūcio aatuire mūka Hawa, nī ūndū nīwe watuīkīre nyīna wa arīa othe magīaga muoyo. ²¹ Ningī Jehova Ngai agīthondekera Adamu o na mūka nguo cia njūa, akīma-humba.

²² Nake Jehova Ngai akiuga ūū: Atīrīrī, mūdū ūyū nīatuīkīte o ta ithui, wa kūmenyaga wega o na ūūru; na rīu getha ndagatwarīrīrie guoko, atue maciaro ma mūtī wa muoyo o namo, amarīe, acoke atūūre tene na tene, ²³ tondū ūcio-rī, Jehova Ngai akīmūngata mūgūnda ūcio warī kūu Edeni, akarīmage tīri-inī kūrīa aarutirūo. ²⁴ Agīkīrutūrūra mūdū ūcio, ningī agicoka akīga Akerubi mūgūnda ūcio wa Edeni mwena ūrīa rīua rīrathagīra, o na rūhiū rūa rūrīrīmī rūa mwaki rūeyerēkagīria na mbari ciothe, nīguo njīra ya gūthiū mūtī-inī wa muoyo īikaragio ndīkagerūo.

The Bible in Gikūyū

© United Bible Societies 1965

Published by
The Bible Society of Kenya
P.O. Box 72983
Nairobi

1980-15M-053

ISBN 0 564 00592 4